

Číslo konania: KPUZA-2021/1741-4/18117/OPO
Vybavuje/telefón: Mgr. Stanislava Oporosková, PhD., 041/2452810, Stanislava.Oporoskova@pamiatky.gov.sk
Žilina, dátum: 9. 3. 2021

ROZHODNUTIE

Krajský pamiatkový úrad Žilina ako miestne a vecne príslušný správny orgán na úseku ochrany pamiatkového fondu podľa ustanovenia § 9 ods. 5 a § 11 ods. 1 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) a podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) v súvislosti so stavbou „**Nemocnica budúcnosti Martin**“ na pozemkoch reg. KN-C parcely č. 7684/6 a 7684/2 v k. ú. Martin **rozhodol** podľa § 35 ods. 7 v spojitosti s § 36 ods. 3 a § 39 ods. 1 pamiatkového zákona

o povinnosti vykonať pamiatkový archeologický výskum a o druhu, rozsahu a spôsobe jeho vykonania.

Krajský pamiatkový úrad Žilina zároveň v zmysle § 39 ods. 1 pamiatkového zákona a vyhlášky Ministerstva kultúry SR č. 231/2014 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu, ukladá stavebníkovi – Univerzita Komenského v Bratislave, Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Malá Hora 4, 036 01 Martin, zabezpečiť vykonanie pamiatkového archeologického výskumu, ku ktorému určuje nasledujúce podmienky na jeho vykonanie:

- a) Druh výskumu: podľa § 35 ods. 4 písm. a) a písm. b) pamiatkový archeologický výskum predstihový a záchranný.
- b) Miesto a rozsah výskumu: výskum bude prebiehať v rozsahu stavby „Nemocnica budúcnosti Martin“ na pozemkoch reg. KN-C parcely č. 7684/6 a 7684/2 v k. ú. Martin.
- c) Spôsob vykonávania pamiatkového archeologického výskumu:

- I. etapa – v predstihu, pred začatím stavebných prác, po vytýčení plochy pre budúcu stavbu nemocnice budúcnosti Martin a ostatných stavebných objektov, formou celoplošného prieskumu detektorom kovov preukázateľným spôsobom (GPS sledovanie trás pohybu osôb vykonávajúcich prieskum detektorom kovov). Všetky archeologické nálezy v zmysle definície pamiatkového zákona budú následne presne geodeticky zamerané s podrobným opisom ich nálezových súvislostí.
- II. etapa – v predstihu, pred začatím stavebných prác formou vhodnej metódy geofyzikálneho prieskumu na celej ploche stavby. Výsledky geofyzikálneho prieskumu budú podkladom pre definovanie ďalšieho spôsobu realizácie archeologického výskumu – v miestach vyhodnotených ako archeologické objekty, resp. predpokladané archeologické situácie bude následne realizovaný plošný výskum v rozsahu ich zachytenia, v odôvodnených prípadoch formou archeologických sond. Presné definovanie rozsahu archeologického výskumu bude stanovené na archeologickej komisii za účasti zástupcu Krajského pamiatkového úradu Žilina po predložení vyhodnotenia geofyzikálneho prieskumu na plošných plánoch.

- *III. etapa – po odstránení ornice formou druhej fázy celoplošného prieskumu detektorom kovov preukázateľným spôsobom (GPS sledovanie trás pohybu osôb vykonávajúcich prieskum detektorom kovov). Všetky archeologické nálezy v zmysle definície pamiatkového zákona budú následne presne geodeticky zamerané s podrobným opisom ich nálezových súvislostí.*
- *IV. etapa – v prípade negatívneho výsledku geofyzikálneho prieskumu bude výskum prebiehať na nezastavaných polohách formou sledovania výkopových prác na jednotlivých stavebných objektoch. V prípade zachytenia archeologických nálezov/objektov/vrstiev budú miesta nálezov podrobne zdokumentované v rozsahu zachytených situácií vrátane geodetického zamerania.*

d) Nakladanie s nálezmi z archeologického výskumu:

- Archeologické nálezy sú vlastníctvom Slovenskej republiky podľa § 40 ods. 6 pamiatkového zákona.
- Právnická osoba oprávnená vykonávať archeologické výskumy je povinná archeologické nálezy držať a chrániť až do ich odovzdania, prevodu vlastníckeho práva alebo prevodu správy podľa § 40 ods. 8 a 9 pamiatkového zákona.

e) Pri zabezpečení archeologického výskumu je stavebník ďalej povinný:

- **Zabezpečiť vykonanie archeologického výskumu právnickou osobou oprávnenou vykonávať archeologické výskumy podľa § 36 ods. 4 pamiatkového zákona.**
- **Zabezpečiť, aby osoba vykonávajúca archeologický výskum oznámila Krajskému pamiatkovému úradu Žilina začatie tohto výskumu najmenej 5 dní vopred a ukončenie terénnej časti tohto výskumu bezodkladne.**
- Zabezpečiť v harmonograme stavby (jej prípravy a realizácie) vhodné časové a organizačné podmienky na realizáciu archeologického výskumu.
- **Doručiť kópiu tohto rozhodnutia po nadobudnutí právoplatnosti oprávnenej osobe, ktorá bude vykonávať archeologický výskum.**
- **Zabezpečiť, aby právnická osoba vykonávajúca archeologický výskum spracovala výskumnú dokumentáciu z tohto výskumu v zmysle § 10 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 231/2014 Z. z., ktorou sa vykonáva pamiatkový zákon.**
- **Zabezpečiť, aby právnická osoba vykonávajúca archeologický výskum predložila podľa § 39 ods. 10 výskumnú dokumentáciu z tohto výskumu Pamiatkovému úradu Slovenskej republiky v Bratislave, ktorý k nemu vydá osobitné stanovisko.**
- **Zabezpečiť podľa § 39 od. 11 bezodplatné odovzdanie výskumnej dokumentácie z archeologického výskumu spolu so stanoviskom Pamiatkového úradu Slovenskej republiky Krajskému pamiatkovému úradu Žilina a Archeologickému ústavu SAV v Nitre v lehote do 60 dní od ukončenia terénnej časti archeologického výskumu.**
- **Zabezpečiť preukázateľným spôsobom oboznámenie s podmienkami rozhodnutia všetky subjekty zúčastňujúce sa na realizácii stavby.**

ODÔVODNENIE

Krajský pamiatkový úrad Žilina začal v súlade s ustanovením § 18 správneho poriadku správne konanie vo veci vydania rozhodnutia o nevyhnutnosti vykonať pamiatkový archeologický výskum a o druhu, rozsahu a spôsobe vykonania pamiatkového archeologického výskumu podľa § 35 ods. 7 v spojitosti s § 36 ods. 3 a 39 ods. 1 pamiatkového zákona v súvislosti s plánovanou stavbou „Nemocnica budúcnosti Martin“ na pozemkoch reg. KN-C parcely č. 7684/6 a 7684/2 v k. ú. Martin. Stavebníkom aj vlastníkom predmetných parciel je Univerzita Komenského v Bratislave, Šafárikovo námestie 6, 818 06 Bratislava.

O začatí konania informoval Krajský pamiatkový úrad Žilina účastníka konania – stavebníka. Na doplnenie podkladov, vyjadrenie a uplatnenie návrhov účastníkom konania dal Krajský pamiatkový úrad Žilina lehotu 10 dní. Stavebník sa v stanovenej lehote nijako nevyjadril.

Podľa § 35 ods. 7 pamiatkového zákona o nevyhnutnosti vykonať pamiatkový výskum podľa odseku 4 rozhoduje krajský pamiatkový úrad na podnet stavebného úradu, pamiatkového úradu, z vlastného podnetu, na základe žiadosti vlastníka alebo správcu. Krajský pamiatkový úrad bezodkladne zašle rozhodnutie o vykonaní pamiatkového výskumu stavebnému úradu.

Podľa § 36 ods. 3 pamiatkového zákona krajský pamiatkový úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktoré nie je evidovaným archeologickým náleziskom podľa § 41 ods. 1, ak na tomto mieste dôvodne predpokladá výskyt archeologických nálezov. Krajský pamiatkový úrad zašle rozhodnutie o povinnosti vykonať archeologický výskum aj príslušnému stavebnému úradu.

Podľa § 39 ods. 1 pamiatkového zákona je Krajský pamiatkový úrad Žilina oprávnený určiť druh, rozsah, a spôsob vykonávania výskumu a nakladanie s nálezmi.

Krajský pamiatkový úrad Žilina po preskúmaní podania a na základe podkladov rozhodnutia rozhodol vo výrokovej časti rozhodnutia podľa § 35 ods. 7 v spojitosti s § 36 ods. 3 pamiatkového zákona o povinnosti vykonať pamiatkový archeologický výskum a podľa § 39 ods. 1 pamiatkového zákona o druhu, rozsahu a spôsobe jeho vykonania. Plánovaná stavba „Nemocnica budúcnosti Martin“ na pozemkoch reg. KN –C parcely č. 7684/6 a 7684/2 v k. ú. Martin, sa nachádza v bezprostrednej blízkosti lokality z mladšej doby kamennej (nálezy SNM v Martine z roku 2019) a zaniknutej stredovekej dediny v polohe Kostihora, ktorej rozsah doposiaľ nebol preskúmaný.

Aby pri stavebnej činnosti nedošlo k narušeniu alebo neodvratnému zničeniu dôležitých kultúrnych vrstiev, archeologických situácií a cenných archeologických nálezov – objektov alebo predmetov rôznej hmotnej povahy, napr. sídliskových objektov, fragmentov keramiky, mincí alebo kostrových pozostatkov, Krajský pamiatkový úrad Žilina podľa § 35 ods. 7 v spojitosti s § 36 ods. 3 pamiatkového zákona rozhodol vo výroku rozhodnutia o nevyhnutnosti vykonať pamiatkový archeologický výskum.

Podľa § 36 ods. 1 pamiatkového zákona archeologický výskum na účely pamiatkového zákona je súhrn odborných nedeštruktívnych metód a deštruktívnych metód a techník zameraných na vyhľadávanie, identifikáciu, vyhodnocovanie, dokumentáciu, evidenciu alebo na záchranu archeologického náleziska, archeologického nálezu alebo nálezovej situácie, ako aj na vyhľadávanie a zber archeologických nálezov na povrchu zeme, v zemi a pod vodou.

Podľa § 35 ods. 3 pamiatkového zákona sa pamiatkový výskum podľa zamerania (druh výskumu) člení na umelecko-historický výskum, architektonicko-historický výskum, urbanisticko-historický výskum a archeologický výskum.

Podľa § 35 ods. 4 pamiatkového zákona sa pamiatkový výskum podľa časového hľadiska člení na predstihový výskum, ktorý sa vykonáva pred začiatkom obnovy, stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti s cieľom zistiť a preskúmať pamiatkové hodnoty, výskyt vecí pamiatkovej hodnoty alebo archeologických nálezov a na záchranný výskum, ktorý sa vykonáva pri stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti, pri zosuvoch pôdy, eróznej činnosti a v dôsledku inej prírodnej činnosti s cieľom zachrániť nájdené veci pamiatkovej hodnoty.

Vzhľadom na to, že ide o ochranu archeologických nálezov a nálezísk ako druh archeologického výskumu určil Krajský pamiatkový úrad Žilina podľa § 39 ods. 1 v spojitosti s § 35 ods. 3, ods. 4 písm. a) a písm. b) pamiatkového zákona pamiatkový archeologický výskum predstihový a záchranný, pretože ide o plochu,

ktorú považuje Krajský pamiatkový úrad Žilina za potrebné preskúmať formou prieskumu detektorom kovov ešte v predstihu pred začatím vlastných výkopových prác a následne geofyzikálnym prieskumom pre ujasnenie rozsahu predpokladaného plošného alebo sondážneho výskumu. Vzhľadom na to, že je dôvodný predpoklad, že nálezy a náleziská sa môžu nachádzať na celej ploche plánovanej stavby, predmetom pamiatkového archeologického výskumu sú aj línie inžinierskych sietí.

Podľa § 36 ods. 4 pamiatkového zákona archeologický výskum je oprávnený vykonávať pamiatkový úrad alebo ním zriadená právnická osoba prostredníctvom fyzickej osoby, ktorá je v pracovnoprávnom vzťahu s pamiatkovým úradom alebo ním zriadenou právnickou osobou, spĺňa kvalifikačné predpoklady podľa § 35a ods. 3 písm. a) a c) a má poverenie od pamiatkového úradu alebo od ním zriadenej právnickej osoby na vykonávanie archeologického výskumu a archeologický ústav prostredníctvom osôb s odbornou spôsobilosťou; iná právnická osoba môže archeologický výskum vykonávať iba na základe oprávnenia vydaného ministerstvom.

Podľa § 38 ods. 1 pamiatkového zákona náklady na pamiatkový výskum uhrádza vlastník kultúrnej pamiatky, vlastník nehnuteľnosti v pamiatkovom území alebo stavebník.

Podľa § 39 ods. 5 pamiatkového zákona osoba podľa § 35a ods. 1 a § 36 ods. 4 je povinná oznámiť krajskému pamiatkovému úradu začatie pamiatkového výskumu najmenej päť dní vopred a ukončenie terénnej časti pamiatkového výskumu bezodkladne.

Podľa § 39 ods. 5 pamiatkového zákona osoba podľa § 35a ods. 1 alebo § 36 ods. 4, ktorá vykonáva pamiatkový výskum, je povinná predložiť výskumnú dokumentáciu pamiatkovému úradu na posúdenie. Pamiatkový úrad k predloženej výskumnej dokumentácii do 30 dní vydá stanovisko. V stanovisku uvedie, či výskumná dokumentácia spĺňa formálne a odborné náležitosti. Ak výskumná dokumentácia nespĺňa náležitosti, pamiatkový úrad ju vráti na prepracovanie a opätovné predloženie. Ak výskumná dokumentácia spĺňa všetky náležitosti, pamiatkový úrad ju zašle osobe, ktorá výskum vykonala, spolu so stanoviskom. Stanovisko pamiatkového úradu k výskumnej dokumentácii zasiela pamiatkový úrad aj osobe, ktorej bol výskum nariadený alebo povolený.

Podľa § 40 ods. 6 pamiatkového zákona archeologický nález je vlastníctvom Slovenskej republiky.

Podľa § 40 ods. 8 pamiatkového zákona ak je správcom archeologického nálezu archeologický ústav alebo múzeum zriadené ústredným orgánom štátnej správy, vedie evidenciu archeologického nálezu podľa osobitného predpisu. Ak je správcom archeologického nálezu pamiatkový úrad, vedie osobitnú evidenciu archeologického nálezu, ktorá vždy obsahuje zoznam vecí s uvedením identifikačných údajov a spôsob naloženia s týmto majetkom štátu. Pamiatkový úrad môže dať archeologický nález do výpožičky múzeu založenému inou právnickou osobou, ak sa archeologický nález našiel ním vykonávaným alebo financovaným archeologickým výskumom, pričom pamiatkový úrad môže uzavrieť zmluvu o výpožičke najviac na desať rokov.

Podľa § 40 ods. 9 pamiatkového zákona správca archeologického nálezu môže previesť vlastníctvo archeologického nálezu len na obec alebo samosprávny kraj do správy nimi zriadeného múzea alebo na Národnú banku Slovenska, a to bezodplatne. Správca archeologického nálezu môže previesť správu archeologického nálezu len na múzeum zriadené ústredným orgánom štátnej správy alebo Slovenskú akadémiu vied. Archeologický nález sa ďalej chráni podľa osobitného predpisu. K archeologickým nálezom určeným na prevod správy alebo vlastníctva je osoba oprávnená podľa § 36 ods. 4 povinná priložiť výskumnú dokumentáciu posúdenú pamiatkovým úradom podľa § 39 ods. 10. Správca prijme archeologické nálezy primerane ošetrené a odborne popísané. Autorské práva oprávnenej osoby podľa § 36 ods. 4 zostávajú nedotknuté.

Požiadavky na obsahové náležitosti výskumnej dokumentácie z archeologického výskumu sú upravené v § 10 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 231/2014 Z. z., ktorou sa vykonáva pamiatkový zákon.

Určené podmienky vyplývajú z okolností, že na parcele č. 7684/6 a 7684/2 v k. ú. Martin, sa s veľkou pravdepodobnosťou zemnými prácami narušia archeologické situácie. Bez realizácie pamiatkového výskumu by prišlo k narušeniu alebo neodvratnému zničeniu dôležitých kultúrnych vrstiev a archeologických nálezov – objektov alebo predmetov rôznej hmotnej povahy, napr. zvyškov starších architektur, stavebného materiálu, fragmentov keramiky, mincí, kostrových pozostatkov. Z týchto dôvodov Krajský pamiatkový úrad Žilina rozhodol podľa § 35 ods. 7 v spojitosti s § 39 ods. 1 pamiatkového zákona o druhu výskumu, jeho rozsahu a spôsobe jeho vykonania.

Zoznam právnických osôb oprávnených Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky na vykonávanie archeologického výskumu je k dispozícii na príslušných krajských pamiatkových úradoch, Pamiatkovom úrade Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave a na internetových stránkach Ministerstva kultúry Slovenskej republiky a Pamiatkového úradu Slovenskej republiky.

Vzhľadom na vyššie uvedené Krajský pamiatkový úrad Žilina rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. Toto rozhodnutie nenahrádza vyjadrenia iných orgánov štátnej správy a územnej samosprávy.

Krajský pamiatkový úrad Žilina toto rozhodnutie vydal z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom a je záväzným stanoviskom podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

V súlade s § 44a pamiatkového zákona rozhodnutie podľa § 39 ods. 1 pamiatkového zákona odo dňa nadobudnutia právoplatnosti stráca platnosť po troch rokoch, ak v tejto lehote nebol vykonaný úkon, na ktorý sa vzťahujú.

POUČENIE

Proti tomuto rozhodnutiu podľa § 53 a § 54 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na správnom orgáne, ktorý rozhodnutie vydal, t. j. na Krajský pamiatkový úrad Žilina. Odvolacím orgánom je Pamiatkový úrad Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave. Právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy sú preskúmateľné súdom, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou vyčerpal všetky riadne opravné prostriedky.

doc. Ing. Miloš Dudáš, CSc.
riaditeľ

Doručuje sa

Univerzita Komenského v Bratislave, Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Malá Hora 4, 036 01 Martin, IČO: 00397865

Na vedomie

Mesto Martin, Námestie S. H. Vajanského 1, 036 01 Martin, IČO: 00316792